

A Tanács következtetései (2008. november 20.) az EUROPEANA európai digitális könyvtárról

(2008/C 319/07)

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tagállamokban jelentős különbségek mutatkoznak a folyamatban elért eredményeket illetően.

MIVEL:

- az EUROPEANA európai digitális könyvtár – a digitalizált kulturális anyagok (könyvek, folyóiratok, fényképek, filmművészeti és audiovizuális alkotások, levéltári dokumentumok, múzeumi tárgyak, építészeti és régészeti kulturális örökség) online elérését biztosító közös, többnyelvű portál – létrehozása rendkívüli lehetőséget kínál arra, hogy érvényre jutassuk a tagállamok kulturális örökségét és hozzáférhetővé tegyük azt a nyilvánosság minden rétege számára,
- a tagállamok kulturális anyagainak digitalizálása és online elérhetősége, továbbá digitális megőrzése alapvetően fontosak a kulturális örökség kiaknázásához, lendületet adnak a digitális tartalmak létrehozásának és ösztönzik az új online szolgáltatások megjelenését; segítik a kultúrához és a tudáshoz való hozzáférés demokratizálódását és hozzájárulnak az információs társadalom és a tudásalapú gazdaság fejlődéséhez.

1. HANGSÚLYOZZA:

- azon célkitűzések, fellépések és menetrendek megvalósítása melletti elkötelezettségét, amelyeket a 2006. augusztus 24-i bizottsági ajánlás⁽¹⁾ alapján a 2006. november 13-i, a kulturális anyagok digitalizálásáról és online elérhetőségéről, valamint a digitális megőrzésről szóló következtetéseiben⁽²⁾ állapított meg,
- annak jelentőségét, hogy a szellemi tulajdon jog területére vonatkozó közösségi és nemzetközi jogszabályok teljes körű tiszteletben tartása mellett megkezdődjön a tartalom digitalizálását, megőrzését és hozzáférhetőségét célzó munka.

2. érdeklődéssel FOGADJA:

- az Európai Parlament 2007. szeptember 27-i, „i2010: egy európai digitális könyvtár létrehozásáról” című állásfoglalását⁽³⁾,
- a Bizottság 2008. január 3-i, „a kreatív online tartalom belső piaci helyzetéről” szóló közleményét,
- valamint a Bizottság 2008. augusztus 11-i, „Kattintásnyira az európai kulturális örökségtől – A kulturális anyagok digitalizálása és online elérhetősége, valamint a digitális megőrzés terén az Európai Unióban elért eredmények” című közleményét⁽⁴⁾, amely egyrészt kiemeli a 2006. évi bizottsági ajánlás és tanácsi következtetések végrehajtásában elért eredményeket, másrészt megállapítja, hogy a

3. ÜDVÖZLI:

- az EUROPEANA európai digitális könyvtár fokozatos létrehozását, amelynek eredményeképpen 2007. november 8-án a holland nemzeti jog szerint megalakították az „európai digitális könyvtár” támogatását szolgáló alapítványt és 2008. november 20-án elindítják a prototípust,
- a tagállamok, a kulturális intézmények és általában véve a szakma által a kulturális anyagok digitalizálása és online elérhetősége, valamint digitális megőrzése iránt tanúsított elkötelezettséget,
- a projekthez és általában véve a digitalizálás folyamatához nyújtott bizottsági támogatást, amely az eContent+ programban, a hetedik kutatási és technológiafejlesztési keretprogramban, a digitalizálással és a digitális megőrzéssel foglalkozó tagállami szakértői csoport 2007-es⁽⁵⁾, valamint a magas szintű szakértői csoport 2006-os létrehozásában⁽⁶⁾, továbbá tanulmányok készítésében⁽⁷⁾ nyilvánult meg,
- a könyvtárak, levéltárak, audiovizuális archívumok és a szerzői jogok tulajdonosainak képviselői által a Bizottság irányításával 2008. június 4-én kötött megállapodást, amely meghatározza, hogy mely irányvonalak vonatkoznak a gazdátlan művek jogosultjainak felkutatására.

4. ÚGY VÉLI, hogy az EUROPEANA és általánosabb értelemben a kulturális anyagok digitalizálásával és online elérhetőségével, valamint a digitális megőrzéssel kapcsolatban a tagállamokban megkezdett folyamatok sikeréhez és folyamatosságához az alábbiakra van szükség:

- aktív és folyamatos módon támogatni kell a kulturális anyagok digitalizálását és online elérhetőségét, valamint digitális megőrzését annak érdekében, hogy az Unió kulturális és nyelvi sokszínűségét, valamint szellemi örökségének gazdagságát képviselő, diverzifikált és jó minőségű szolgáltatást biztosítsunk,
- a lehető legszélesebb körű kulturális anyag online elérhetőségéhez való hozzájárulás céljából a továbbiakban is összehangolt, valamint a szerzői és a szomszédos jogoknak megfelelő gyakorlati megoldásokat kell kidolgozni,

⁽¹⁾ HL L 236., 2006.8.31., 28. o.

⁽²⁾ HL C 297., 2006.12.7., 1. o.

⁽³⁾ 2006/2040 (INI).

⁽⁴⁾ 12580/08.

⁽⁵⁾ A Bizottság 2007. március 22-i határozata (HL L 119., 2007.5.9., 45. o.).

⁽⁶⁾ A Bizottság 2006. február 27-i határozata (HL L 46., 2006.2.16., 32. o.).

⁽⁷⁾ A kultúra digitalizálásának az Európai Unióban elért eredményeiről, a digitális források hosszú távú megőrzésének társadalmi-gazdasági hatásairól, valamint a szabad hozzáférést források társadalmi-gazdasági hatásairól szóló tanulmányok.

- olyan technológiákat kell kifejleszteni, amelyek lehetővé teszik a hosszú távú digitális megőrzést, a tartalmakhoz való hozzáférést szolgáló rendszerek interoperabilitását, a többnyelvű keresést és a tartalmak több nyelven való rendelkezésre állását, valamint széles spektrumú és magas minőségű szolgáltatások nyújtását a polgárok számára,
 - meg kell határozni az EUROPEANA fenntartható gazdasági modelljét, és biztosítani kell az érintett felek – kulturális intézmények, szakma, tagállamok és a Bizottság – általi folyamatos támogatást.
5. FELKÉRI A TAGÁLLAMOKAT az alábbiakra:
- aktívan és kitartóan folytassák a kulturális anyagok digitalizálásáról és online elérhetőségéről, valamint a digitális megőrzésről szóló, 2006. november 13-i tanácsi következtetések értelmében kidolgozott nemzeti stratégiáik és célkitűzéseik megvalósítását, különösen azáltal, hogy ennek keretében mennyiségi és minőségi célkitűzéseket határoznak meg, és mobilizálják a megfelelő forrásokat,
 - a digitalizált kulturális anyagok kínálatának növelése érdekében mozdítsák elő a közöttük, valamint a kulturális anyagok digitalizálásával és online elérhetőségével, és a digitális megőrzéssel kapcsolatos folyamatokban érdekelt különböző intézmények közötti szinergiákat,
 - nemzeti stratégiáik keretében továbbra is támogassák a digitalizált kulturális anyagoknak az EUROPEANA-ba való felvételét, különösen annak révén, hogy interoperabilitási normákat népszerűsítsenek, a nemzeti tartalmakat tömörítő honlapokat hoznak létre vagy a már meglévőket továbbfejlesztik, illetve a projektben részt vevő kulturális intézmények prioritásainak tiszteletben tartása mellett európai tematikákat határoznak meg a digitalizálandó anyagok kiválasztásához,
 - vegyék figyelembe, hogy a célok egyike az, hogy a védett műveket felvegyék az EUROPEANA-ba, és e célból – a hatályos szerzői és szomszédos jogok nemzeti és közösségi rendszereit tiszteletben tartva – ösztönözzék az érintett felek közti olyan megállapodások létrejöttét, amelyek határokon átnyúló összefüggésekben is hatékonyak és amelyek hozzájárulnak e művek digitalizálásához és online elérhetőségéhez,
 - a jogtulajdonos jogainak és érdekeinek teljes mértékű tiszteletben tartása mellett hozzanak létre a gazdátlan művek és a kereskedelmi forgalomban már nem beszerezhető művek digitalizálását és online elérhetőségét megkönnyítő mechanizmusokat.
6. FELKÉRI A BIZOTTSÁGOT az alábbiakra:
- különösen a bevált gyakorlatok cseréje és a standardok terjesztése révén ösztönözze és hangolja össze a hosszú távú digitális megőrzés és a tartalmakhoz való hozzáférést szolgáló rendszerek javítását célzó munkákat és támogassa az innovatív technológiák terén való kutatást és fejlesztést különösen abból a célból, hogy biztosítsa a digitalizált kulturális anyagok hosszú távú megőrzését, a többnyelvű keresést és a tartalmak több nyelven való rendelkezésre állását, valamint új alkalmazások fejlesztését,
 - a nemzeti stratégiák és célkitűzések megfelelő figyelembevétele mellett vizsgálja meg, hogy a már létező közösségi programok és a jelenlegi pénzügyi tervek keretében lehetőség van-e a tagállamokból származó, európai értéket képviselő és az EUROPEANA-hoz hozzájáruló kulturális anyagok digitalizálásához nyújtott pénzügyi támogatás növelésére,
 - a tagállamok által benyújtott jelentések alapján értékelje az EUROPEANA jelenlegi helyzetét és – többek között gazdasági és pénzügyi – fejlesztési perspektíváit, valamint a tagállamok által a kulturális anyag digitalizálása és online elérhetősége, valamint digitális megőrzése terén elért eredményeket, és erről 2010 során nyújtson be jelentést az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak.
7. FELKÉRI TAGÁLLAMOKAT ÉS A BIZOTTSÁGOT, hogy hatáskörükön belül:
- mozdítsák elő az EUROPEANA kiépítését, valamint a digitalizálással és a digitális megőrzéssel foglalkozó tagállami szakértői csoportra támaszkodva támogassák az érdekelt feleket egy olyan gazdasági és irányítási modell kidolgozásában, amely biztosítja az EUROPEANA sikerét és folyamatosságát,
 - Európa- és világszerte aktívan támogassák az EUROPEANA-t, és különösen a kulturális anyagok digitalizálása és online elérhetősége, valamint a digitális megőrzés terén ösztönözzék a köz- és a magánszféra partnerségét, amely e könyvtár kiépítését szolgálja.
8. FELKÉRI AZ EURÓPAI DIGITÁLIS KÖNYVTÁR TÁMOGATÁSÁT SZOLGÁLÓ ALAPÍTVÁNYT az alábbiakra:
- felelőségeik tiszteletben tartása mellett szorosan működjön együtt a tagállamokkal, a Bizottsággal és a kulturális intézményekkel annak érdekében, hogy egy olyan gazdasági és irányítási modellt dolgozzanak ki, amely biztosítja az EUROPEANA sikerét és folyamatosságát.